

Masožravé rostliny

02

Botanická
zahrada

Univerzita Palackého v Olomouci
Přírodovědecká fakulta

základná kráska amerických močálů

mucholapka podivná (*Dionaea muscipula*)

Napopravě takřka fascinuje snad každého. Je to totiž jediná masožravá rostlina, u které můžeme bez použití lupy či mikroskopu pozorovat polapení kořisti rychlým pohybem pastí. Je také jedinou suchozemskou rostlinou, která je tak rychlého pohybu schopná. Mucholapka je navíc bylina opravdu krásná a právem je nazývána královnou masožravých rostlin.

S mucholapkou jsou příbuzné rosnatky (rod *Drosera*), které patří rovněž mezi masožravé rostliny. Společně s další masožravou rostlinou aldrovandkou (rod *Aldrovanda*) tvoří tyto tři rody čeleď rosnatkovitých (*Droseraceae*).

Mucholapka je vytrvalá velmi vlhkomilná bylina a v přírodě roste v nezapojených travnatých mokřadech. Přírodní populace se vyskytují jen na několika lokalitách v Severní a Jižní Karolíně na jihovýchodě USA. Patří mezi druhy bezprostředně ohrožené vyhynutím, a je proto chráněna řadou norem a konvencí. Její pěstování tak může významně přispět k záchraně druhu, i když v botanických sbírkách se vyskytují převážně jen šlechtěné formy.

polapení kořisti

Listy mucholapky jsou vysoce modifikované a velmi dobře přizpůsobené k lapání drobných živočichů. Listové čepele jsou zcela přeměněny v pohyblivý lapací orgán rozdělený podél střední žilky na dvě části.

Po obvodu obou částí čepele jsou tuhé špičaté výrůstky, které po sklapnutí pastí zabraňují kořisti v úniku. Hmyz je váben vůní nektaru produkovaného rostlinou, červeným zbarvením pastí, ale i zbytky předchozí kořisti. Při vstupu na vnitřní stranu čepele kořist podráždí citlivé chlupy, které vyvolají elektrický signál způsobující rychlé sevření pastí. Pro spuštění mechanismu jsou nutná nejméně dvě podráždění jednoho nebo více chlupů během asi 20 sekund. Je-li kořist polapena, oba laloky pastí se pevně přitisknou k sobě a zcela obklopí tělo oběti. Potom již za pomoci speciálních enzymů začíná vlastní trávení.

Po několika dnech, během nichž jsou stráveny měkké tkáně hmyzího těla, se past opět rozevře a odkryje nestrávené zbytky kořisti.

pěstování

Mucholapka je pěstitelsky vcelku nenáročná rostlina, ale přesto určitou péči potřebuje. Důležitý je hlavně dostatek světla. Rostliny se při plném oslunění krásně vybarvují a tvoří velké pastí. Ve stínu naopak rostlina strádá a může i uhynout. Maximální oslunění je důležité nejvíc v zimním období. Mucholapka je velmi vlhkomilná, a proto musí neustále stát v hluboké misce s vodou. Substrát nesmí nikdy vyschnout. Zálivková voda by měla být měkká, nejlépe dešťová. Mucholapky snášejí široké rozpětí teplot od slabého mrazu až přes 30°C. Rostlině se v létě bude dobře dařit i na terase nebo na břehu zahradního jezírka.

Na zimu je rostlinu potřeba umístit do studeného prostoru, kde teploty neklesají výrazně pod bod mrazu, ale zároveň nevystupují příliš často nad 20°C. Ideální je studený skleník, zimní zahrada nebo studená místnost v bytě. Platí, že čím teplejší zimování mucholapce nabídneme, tím více světla bude potřebovat.

Nejlepším substrátem pro pěstování je čistá vláknitá rašelina s příměsí křemičitého písku. Absolutně nevhodné jsou dopředu namíchané zahradnické substráty, ve kterých rostlina v krátké době spolehlivě uhynie. **Mucholapku zásadně nehnojíme!**

Obr. Detail pastí různých kultivarů mucholapky

Prohlídku kolekcí masožravých rostlin
ve sbírkovém skleníku Katedry botaniky PřF UP
v areálu Biocentra v Olomouci - Holici
je možno dohodnout telefonicky
nebo prostřednictvím e-mailu.

Botanická
zahrada

Univerzita Palackého v Olomouci
Přírodovědecká fakulta

Je situována v centru města ve Smetanových sadech,
v sousedství sbírkových skleníků
Výstaviště Flora Olomouc a.s.
Vchod je z ulice U botanické zahrady.

Adresa pro korespondenci:

Botanická zahrada Přírodovědecké fakulty
Univerzity Palackého v Olomouci
Třída Svoboda 26, 771 46 Olomouc
tel.: 585 413 705, 585 634 820, 604 510 470,
773 690 498, 773 690 499
E-mail: garden@upol.cz
http://botany.upol.cz

Otevřeno:

mimo pondělí denně, včetně víkendů a svátků
duben, září, říjen 10 - 16 ho.
květen - srpen 10 - 18 hod.
návštěvu mimo uvedenou dobu lze dohodnout
telefonicky nebo prostřednictvím e-mailu.

Použité zdroje Informací:

Studnička M. (2006): Masožravé rostliny. - Academia, Praha.

Autor textu: Martin Dančák,

Katedra botaniky PřF Univerzity Palackého v Olomouci

Autoři fotografií: Tomáš Vávra

Název: Masožravé rostliny 01

Výkonný redaktor: Prof.RNDr. Tomáš Opatrný, Dr.

Grafický design: Tamara Schreiberová, Sphera
Na Brance 206, 267 12 Loděnice

Vydala: Univerzita Palackého v Olomouci
Křížkovského 8, 771 47 Olomouc
www.upol.cz/vup

Tisk: Twin, s.r.o.

Holická 140/70, 779 00 Olomouc – Holice

Olomouc, 2008

1. vydání

ISBN

NEPRODEJNÉ

Olomoucký kraj

Vydáno s finanční podporou Olomouckého kraje v rámci projektu
"Nejvýznamnější projekty Olomouckého kraje v roce 2008"